

Kommunstyrelsen

Klimatkontrakt 2030 för år 2023 Viable Cities

Förslag till beslut

Eskilstunas del av Viable Cities Klimatkontrakt 2030 för år 2023 godkänns.

Sammanfattning

2021 antogs Eskilstuna kommun som en av 23 svenska städer i Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030. Inom ramen för satsningen åtar sig deltagande kommuner och myndigheter att utveckla ett gemensamt klimatkontrakt där alla parter i samarbetet tar på sig att konkret bidra till att öka takten i klimatomställningen till 2030. Det upprättas ett klimatkontrakt per kommun. I Eskilstunas del av Klimatkontrakt 2030 mellan Eskilstuna kommun, deltagande myndigheter och Viable Cities beskrivs redan beslutade lokala mål och aktiviteter.

Ärendebeskrivning

2021 antogs Eskilstuna kommun som en av 23 svenska städer i Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030 och har därmed tillgång till bred kompetens, samarbeten och viss finansiering för att fortsätta arbetet för ett Klimatpositivt Eskilstuna 2045 i enlighet med Klimatprogram Eskilstuna. Inom ramen för satsningen åtar sig deltagande kommuner och myndigheter att utveckla ett gemensamt klimatkontrakt.

År 2019 signerade Eskilstuna kommun en avsiktsförklaring för att markera starten för ett gemensamt långsiktigt arbete med att utveckla och årligen uppdatera ett Klimatkontrakt 2030 mellan Eskilstuna kommun, myndigheterna Vinnova, Energimyndigheten, Formas, Tillväxtverket och Trafikverket samt innovationsprogrammet Viable Cities.

Klimatkontrakt 2030 är en kraftsamling för att snabba på omställningen till klimatneutrala städer 2030, med ett gott liv för alla inom planetens gränser där alla parter i samarbetet tar på sig att konkret bidra till att öka takten i klimatomställningen till 2030. Det upprättas ett klimatkontrakt per kommun och Klimatkontrakt 2030 för år 2023 undertecknas formellt av respektive kommunstyrelses ordförande, myndigheternas generaldirektörer samt Viable Cities programchef i samband med European Viable Cities Day den 8 december 2022.

I Eskilstunas version beskrivs hur Eskilstuna arbetar för att bidra till kraftsamlingen genom de två beslutade styrdokumenterna *Klimatprogram Eskilstuna* och *Kommunkoncernens*

plan för klimat där mål, arbetssätt och kommunens roll framgår. Vidare beskrivs Eskilstunas arbete och ambition utifrån de rubriker som ingår i Klimatkontrakt 2030 som förutom mål, organisering, strategi för att nå dit och en beskrivning hur Eskilstuna samverkar med näringsliv, akademi och medborgare även inkluderar ställningstaganden för hur Eskilstuna kommer bidra till samarbetet i fråga om:

- Klimatinvesteringsplaner
- Digitalt stöd för genomförandet
- Bidra som ett innovationsnav för klimatneutrala kommuner
- Klimatanpassning
- Klimatsmart mobilitet

För att dela kunskap och erfarenheter mellan kommunerna delar även varje kommun några viktiga uppdateringar och mest angelägna erfarenheter som skett under året.

I Eskilstunas del av Klimatkontrakt 2030 beskrivs redan beslutade lokala mål och aktiviteter.

Finansiering

Eventuella kostnader täcks av kommunstyrelsens ram.
Arbetet får dessutom stöd via Viable Cities under 2021–2024.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Genom att lyfta fram att Eskilstunas klimatställningsarbete är ambitiöst och sker i bred samverkan med företag, akademi och medborgare samt i samverkan med andra kommuner, myndigheter och Viable Cities ökar möjligheterna för Eskilstuna att ta del av de klimatsatsningar och utlysningar som successivt öppnas upp inom ramen för EU:s mission om Klimatneutrala städer som Viable Cities är en del av.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Kristina Birath
Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör

Beslutet skickas till:

Ett strategiskt innovationsprogram med stöd
från Energimyndigheten, Vinnova och Formas

Klimatkontrakt 2030

Mellan [kommun] och myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas och
Tillväxtverket samt Viable Cities

version 2022

Innehållsförteckning

Syftet med Klimatkontrakt 2030	4
Parter	4
Kommunens åtaganden	4
Kommunens klimatmål	4
Strategi	4
Organisation och ledning	4
Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare	5
Klimatinvesteringsplan	5
Digitalt stöd för genomförandet	5
Innovationsnav för klimatneutrala kommuner	5
Klimatanpassning	5
Klimatsmart mobilitet	5
Rapportering och uppföljning	5
Viable Cities åtaganden	6
Bättre regler	6
Innovationer	6
Samordnad finansiering	6
Samspel med EUs mission klimatneutrala städer	6
Myndigheternas åtaganden	6
Samordning kring lärdomar och regelverk	7
Forskning, innovationer och utveckling	7
Samordnad finansiering	7
Arbete med Europeiska investeringsprogrammet för forskning och innovation	7
Strategiska utvecklingsprojekt 2023	7
Systemdemonstration	7
XXX	8
Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering	8

Viktigaste uppdateringar för kommunen	8
Mest angelägna erfarenheter att dela för kommunen	8
Viktigaste uppdateringar för Viable Cities	8
Viktigaste uppdateringar för myndigheterna	8
Kontraktet	9
Bilaga 1 – länkar till dokument	11

1. Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med detta Klimatkontrakt är att öka tempot i klimatomställningen i städer inom ramen för Agenda 2030 och samtidigt bidra till återhämtningen i svensk ekonomi i kölvattnet av coronapandemin. Klimatkontraktet uttalar parternas avsikt att höja ambitionen inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning. Klimatkontraktet ger även Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städernas klimatomställning. Detta ska uppnås genom ömsesidiga och långsiktiga åtaganden om insatser från de undertecknande statliga myndigheternas, innovationsprogrammet Viable Cities och kommunens sida enligt följande.

2. Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Eskilstuna kommun.
- Myndigheterna: Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Verket för innovationssystem (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Tillväxtverket och Trafikverket.
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

3. Kommunens åtaganden

Eskilstuna kommun har tillsammans med representanter från företag, offentlig och idéburen sektor arbetat fram ett gemensamt klimatprogram med övergripande klimatmål som omfattar alla som bor och verkar i Eskilstuna kommun med dess två städer och landsbygd.

Kommunkoncernen är en av alla de aktörer som förväntas bidra till det gemensamma klimatmålet, men också ta ansvar för att övergripande samordna, kommunicera och följa upp ett gemensamt klimatarbete.

Parallellt med *Klimatprogram Eskilstuna* har Eskilstuna kommun upprättat en plan för hur kommunkoncernen ska arbeta framåt för att bidra till det gemensamma klimatmålet. De båda styrdokumenterna *Klimatprogram Eskilstuna* och *Kommunkoncernens plan för klimat* beslutades av Kommunfullmäktige den 10 november 2022. Eskilstuna kommer därmed bidra till missionen om klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser genom att arbeta i bred samverkan, med tillitsbaserat arbets sätt och fokus på att minska både territoriella och konsumtionsbaserade utsläpp i snabb takt.

3.1. Kommunens klimatmål

Eskilstunas klimatavtryck ska successivt övergå från att vara negativ till att bli positiv och ska arbeta i enlighet med Parisavtalet för att begränsa den globala uppvärmningen till väl under två grader. För att bidra till globala och nationella klimatmål samt Eskilstuna vision 2030 är det långsiktiga målet ett klimatpositivt* Eskilstuna 2045.

Mål:

- **Ett klimatpositivt Eskilstuna 2045**

För att det ska vara möjligt att nå det långsiktiga målet behöver alla som bor och verkar i Eskilstuna kommun bidra och utsläppsminskningen ske exponentiellt i enlighet med vad den regionala koldioxidbudgeten visar**. Det innebär att de större utsläppsminskningarna måste ske redan i tidigt skede. Detsamma gäller för övriga växthusgaser samt de konsumtionsbaserade utsläppen.

Delmål:

- **Minska det totala nettoutsläppet av territoriella*** växthusgaser med cirka 80 procent mellan 2020 och 2030.**
- **För konsumtionsbaserade utsläpp bör motsvarande minskningstakt följas eller hållas i linje med nationella mål när de beslutas.**

Det bör noteras att det finns ett utrymme för klimatkompenserade**** åtgärder för att nå både kort- och långsiktigt mål.

*Att vara klimatpositiv innebär att bidra till att kapsla in mer växthusgaser än vad man bidrar till att släppa ut.

** Södermanlands läns koldioxidbudget. Koldioxidbudgeten utgår från senaste IPCC-rapporten och utifrån en global rättviseaspekt. Metoden ska vara forskningsbaserad (för närvarande Tyndall-modellen) Endast koldioxidutsläpp omfattas.

***Utsläpp som sker inom Eskilstuna kommuns geografiska område

****Klimatkompenserade åtgärder kan ske genom aktiv inlagring av växthusgaser. Det kan också ske genom att köpa klimatkompensation genom organisationer som erbjuder certifierade och verifierade klimatprojekt kontrollerade av oberoende part. Klimatkompensationen ska komplettera, inte ersätta, aktiviteter som leder till minskade utsläpp i hela värdekedjan.

3.2. Strategi

Ledordet är tillsammans.

Som exempel har Eskilstunas Vision 2030, Eskilstunas varumärkesplattform och Klimatprogram Eskilstuna har tagits fram i bred samverkan med de som bor och verkar i Eskilstuna kommun med dess två städer och landsbygd. Visionen beskriver tre målbilder som omfattar en hållbar livsstil, ett gott liv samt ett aktivt arbetsliv och modigt näringsliv. Varumärkesarbetet har lett till ett gemensamt

begrepp där Eskilstuna gör evolution*. Det fortsatta arbetet syftar till att skapa förutsättningar för varandra att lyckas nå klimatmålet och sker i samverkan med tillsammans med de företag och organisationer som signerat en avsiktsförklaring för ett Klimatpositivt Eskilstuna 2045, ingår som partners eller stödpartners till Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030.

Eskilstunas vision 2030 och Eskilstuna Klimatprogram anger en gemensam riktning, med sikte på att göra Climatevolution*.

Utgångspunkten i Eskilstunas klimatomställningsarbete är ett tillitsbaserat arbetssätt där varje individ ska kunna, och vilja, bidra till att nå klimatmålet utifrån egna förutsättningar på de områden individen har rådighet, oavsett om man företräder sig själv eller en organisation. Respektive aktör och verksamhet har bäst förutsättningar att identifiera vilka aktiviteter som ger störst effekt både på kort och lång sikt samt förmåga att tillsammans med andra nå innovationshöjd inom sitt område.

Fem fokusområden är identifierade:

- Transportera och resa hållbart
- Använda och producera energi effektivt
- Bygga, renovera och anlägga med låg klimatpåverkan
- Konsumera och producera medvetet
- Lagra och ta upp växthusgaser

För att skapa förutsättningar och engagemang för en *gemensam* och *accelererad* klimatomställning utifrån de fem fokusområdena satsar Eskilstuna på tre parallella arbetspaket:

Samarbetet

Där målet är att etablera en samverkansmodell som mobiliserar och möjliggör en accelererad klimatomställning.

Åtagandet

Där målet är att göra det möjligt och attraktivt för alla samhällsaktörer att göra lokala åtaganden för klimatomställning.

Stödet

Där målet är att identifiera och utveckla stödsystem för att kunna erbjuda accelererad klimatomställning för olika aktörer inom fem identifierade fokusområden.

Strategin för kommunkoncernens interna klimatarbete är att på ett tydligare sätt implementera klimatperspektivet i ordinarie styrning och ledning. Eskilstuna kommun arbetar med en tillitsbaserad styrning vilket innebär att inga detaljerade handlingsplaner tas fram på central nivå utan nämnder och bolagsstyrelser ansvarar själva för att planera och genomföra relevanta och kostnadseffektiva klimatåtgärder. En kartläggning av koncernens klimatpåverkan enligt GHG-protokollet (basår 2019) ligger till grund för arbetet tillsammans med beslutade mål och minskningstakt enligt Kommunkoncernens plan för klimat.

Samtidigt är strategin i koncernen att utöka och formalisera samverkan mellan olika verksamheter och kompetenser inom koncernen. Syftet med den utökade samordningen är bland annat att skapa en gemensam bild av behov och prioriteringar, skapa förutsättningar för politiken och ledningen att kraftsamla i rätt frågor, stötta relevanta funktioner i linjen och öka klimatkompetensen i koncernens huvud- och stödprocesser. Det systematiska miljöarbetet används som ett komplement, en stabil bas i förvaltningarnas- och bolagens arbete som ger stöd och sammanhang.

3.3. Organisation och ledning

Kommunorganisationen är en av Eskilstunas alla aktörer, men har samtidigt en särställning i klimatomställningsarbetet. Kommunorganisationen har via sitt planmonopol rådighet över hur klimatfrågan hanteras lokalt i beslut om användning av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Kommunen har också rådighet över hur klimatfrågan hanteras inom det kommunala kärnuppdraget det vill säga samhällsservice såsom skola, vård och omsorg, krishantering, vatten, miljö- och hälsoskydd, avfallshantering med mera.

Det är Eskilstuna kommuns politiska ledning, kommunfullmäktige, som initierat klimatprogrammet och har det övergripande ansvaret för att fatta beslut om mål, fokusområden och att ge uppdrag om fortsatt klimatarbete. Rapportering av resultat, analys och rekommendation om prioritering framåt sker årligen till kommunstyrelsen som också har i uppdrag att se till att arbetet fortskrider.

Det kommunkoncerninterna klimatarbetet leds av en Samordningsgrupp Klimat som håller ihop, analyserar och ansvarar för rapportering till styrgrupp och politik med hjälp av de fokusområdesteam som finns. I fokusområdesteamen ingår nyckelpersoner från linjen, experter eller funktioner med stort inflytande över viktiga processer. Teamen har en viktig roll för att leda och stötta det strategiska klimatarbetet för koncernen inom det specifika fokusområdet.

Två styrgrupper har styrt arbetet under perioden då styrdokumentet *Klimatprogram Eskilstuna* och *Kommunkoncernens plan för klimat* arbetats fram. Dels en politisk styrgrupp*, dels en styrgrupp** med representation från koncernledningen.

- Styrningen för det fortsatta arbetet inom kommunkoncernen ska fastställas.

För att accelerera klimatomställningen i den omfattning som krävs behöver kommunen utveckla förutsättningar för agila och innovativa system tillsammans med andra aktörer. Nya former av organisering, styrning och ledning behöver utvecklas och ingår i arbetspaketet *Samverkan*. Kommunorganisationen ska utgöra en stödfunktion i ett gemensamt klimatarbete och ansvarar för övergripande samordning, kommunikation och uppföljning av de samlade resultaten.

- Formen och styrningen av ett brett gemensamt klimatomställningsarbete ska arbetas fram under 2023.

*Kommunstyrelsens arbetsutskott

**Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör, Näringslivsdirektör, Ekonomidirektör, chef för Stadsbyggnadsförvaltningen samt VD: ar för Eskilstuna Energi och Miljö AB och Eskilstuna Kommunfastigheter AB.

3.4. Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare

Tre arbetspaket är formulerade utifrån de diskussioner som förts av Klimatprogrammets tankesmedja med representanter från företag, offentlig sektor och akademi. Målsättningen är att nå en bred samverkan kring alla tre arbetspaketen för att hitta vägar för att realisera klimatprogrammet och tillsammans nå målet om ett Klimatpositivt Eskilstuna 2045.

Det konsortium som bildats för att arbeta utifrån de tre arbetspaketen består av Eskilstuna kommun, Mälardalens Universitet, Studieförbundet och ReTuna (Eskilstuna Energi och Miljö) och har alla en roll i utvecklingen och genomförandet av arbetspaketen. ReTuna samlar aktörer kopplade till handeln, Studieförbundet samlar folkbildarna, Mälardalens Universitet undersöker behov och tillgång av stöd för att Eskilstunas aktörer ska lyckas med sin klimatomställning och Eskilstuna kommun samlar aktörer kopplade till utvecklingen av en gemensam arena för klimatomställning och formen för klimatåtaganden.

Inom ramen för det arbetet och med stöd av de tolv organisationer* som står bakom konsortiets ansökan till Viable Cities satsning, samt de snart femtio företag och ideella föreningar som hittills signerat en avsiktsförklaring för ett klimatpositivt Eskilstuna 2045, finns goda förutsättningar för att:

1) dels få stöd i arbetet med de tre arbetspaketen såväl som att 2) lägga grunden för ett långsiktigt hållbart samarbete för en accelererad klimatomställning som stärker lokala företag och skapar förutsättningar för ett gott liv, tillsammans med en bredd av aktörer i Eskilstuna.

Många av satsningens stödpartners har etablerade nätverk och arbetssätt att ta lärdom av i det fortsatta arbetet.

Som exempel *Affärsplan Eskilstuna där lokalt näringsliv och kommunen samlas för att arbeta tillsammans med lokal samhälls- och näringslivsutveckling. *Länsbildningsförbundet som samlar länets alla studieförbund, bibliotek, folkhögskolor och Riksidrottsförbundet. *MITC som drivs av industrin i Mälardalen och Mälardalens universitet för att samarbeta kring framtidens kompetens, teknik, innovation och utveckling. *Energy Evolution Center som samlar entreprenörer, forskare, näringsliv, fastighetsägare och offentliga verksamheter för att testa och utveckla innovativa lösningar som leder till verklig energiomställning, ökad konkurrenskraft hos företag och säkrad kompetensförsörjning.

Det finns också nära samarbete mellan flera föreningar i Eskilstuna, kommunorganisationen och akademien genom det Klimathoppmöte som arrangeras i samband med Kunskapsfestivalen i Eskilstuna.

*ATEA, Mälardalens Industrial Technology Center (MITC), Berglunds Åkeri, Länsbildningsförbundet, AGRO Sörmland, PEAB, Destination Eskilstuna, Mälarstaden Asset Management, Regio Fastighets AB, Mälarplast AB, Affärsplan Eskilstuna samt Energy Evolution Center.

3.5. Klimatinvesteringsplan

En klimatinvesteringsplan kan ge en samlad bild av de kommunala, regionala, statliga och privata åtgärder och investeringar som kommer att behövas för att nå uppsatta klimatmål (ref. VIABLE CITIES RAPPORT 2021:11). Eskilstuna kommun har inte sedan tidigare arbetat med en klimatinvesteringsplan men ser det som en möjlighet att öka takten på klimatomställningsarbetet.

För att säkerställa det ekonomiska perspektivet kopplat till Eskilstuna kommunkoncerns plan för klimatet kommer det att bildas en gruppering med representation från Processledningsgrupp Ekonomi. Uppdraget blir att belysa ekonomiska konsekvenser avseende mål, åtgärder och effekter i klimatplanen utifrån ett verksamhetsperspektiv.

Kommunen avser att:

- Öka kunskapen om klimatinvesteringsplaner och lära av andra Viable Cities-projekt som tagit fram dessa
- Planera för nästa steg avseende arbetet med klimatinvesteringsplan för Eskilstuna kommun

3.6. Digitalt stöd för genomförandet

Eskilstuna kommun antog år 2020 ett program för digital transformation. Programmet sätter stort fokus på Smart och individanpassad välfärd och en Digital hållbar stad och landsbygd, två områden som i symbios med varandra bidrar till ett bättre liv för de som bor, verkar och lever i Eskilstuna. Med en digital hållbar stad och landsbygd lägger Eskilstuna grunden till vad som idag kan kallas för en smart stad (Smart city). Med hjälp av en gemensam IT-arkitektur och digital infrastruktur, som binder samman Eskilstuna med andra städer och regioner, ökas och tillvaratas dataflödet i stad och landsbygd. En digital infrastruktur kan sägas bestå av två delar; en mjuk och en hård infrastruktur. Den mjuka infrastrukturen innebär förmågan att samla in och tillgängliggöra data på ett kontrollerat sätt (organisatorisk förmåga, affärsmodeller och teknisk förmåga). Den hårda infrastrukturen består av bland annat Internet of Things IoT, sensorer, som känner eller läser av information, samt en gemensam IT-arkitektur (IoT-plattform). IoT-plattformen ska kunna ta in externa data samt data från sensorer, bearbeta dessa och kommunicera med verksamheterna. Exempel på projekt inom Eskilstuna kommun avseende digitalisering är Digital tvilling, Digitala nycklar samt Upphandling av en gemensam IoT-plattform.

När det gäller digitalt stöd för klimatomställningen så arbetar Eskilstuna kommun med två huvudspår; digitalisering av kommunkoncernens egna miljödata samt digitalisering för att underlätta klimatåtaganden i Klimatprogrammet.

För att Eskilstuna kommun ska kunna bedriva ett effektivt och strategiskt arbete med miljöfrågor behövs både kunskap om tillståndet i miljön via olika indikatorer och uppföljning av det arbete med frågorna som sker i kommunorganisationen. I dagsläget sker uppföljning via flera olika kanaler och uppföljningen är i mycket liten utsträckning automatiserad eller digitaliserad. Det pågår just nu ett projekt som syftar till att ta ett helhetsgrepp på insamling och uppföljning av miljödata inom

miljöområdet i Eskilstunas kommunkoncern samt att identifiera sätt att samla in dessa data på ett så kvalitetssäkrat och effektivt sätt som möjligt.

Eskilstuna kommuns klimatomställningsarbete inom ramen för Viable Cities utgår ifrån att nyttja digitaliseringens möjligheter och att göra det så enkelt det går för så många som möjligt att anta klimatåtaganden som leder till faktisk utsläppsminskning och klimatomställning. Utgångspunkten är att se om, och i så fall hur, det kan vara möjligt att koppla åtaganden från olika aktörer till det digitala klimatverktyget Panorama. Detta för att respektive åtagande skulle kunna ge underlag för både uppföljning av de samlade åtagandenas potential att nå klimatmålet samt för kommunikativa aktiviteter som gör det möjligt att lyfta fram aktörer och goda exempel för att inspirera fler att göra samma sak.

Kommunen avser att:

- Utveckla sätt som gör det lätt för olika slags aktörer att göra klimatåtaganden digitalt som leder till ett klimatpositivt Eskilstuna 2045.
- Pröva möjligheten att koppla an de digitala klimatåtagandena med den övergripande uppföljningen av klimatarbetet. (f.n. klimatberäkningsverktyget Panorama)
- Automatisera insamlingen av miljödata för kommunkoncernen och kvalitetssäkra den. Möjliggöra att data är öppet och tillgängligt för andra aktörer som efterfrågar det. Möjliggöra för analys och visualisering av data.

3.7. Innovationsnav för klimatneutrala kommuner

Inom ramen för arbetet med klimatprogrammet kommer Eskilstuna kommun, i ett brett samarbete med andra aktörer i Eskilstuna, att pröva, utveckla och implementera en innovativ process som genom ett agilt arbetssätt ger ökad kunskap och incitament för klimatinvesteringar och klimatengagemang. Målet är att etablera en samverkansplattform för innovativa, inspirerande möten och samarbeten som kopplar samman och kompletterar befintliga stödfunktioner.

Eskilstuna kommun samverkar bland annat i följande regionala och nationella innovationssamarbeten och nätverk: Klimatkommunerna, Ekokommunerna, Lokala Sörmland, Lokala Sverige, Fyra Mälarstäders samverkan kring klimat samt Länsstyrelsens miljö- och klimatråd.

Eskilstuna kommun medverkar i flera innovativa projekt.

Som exempel kan nämnas kompetenscentret Resilient Energy Systems Competence Centre "RESILIENT" som koordineras av Mälardalens Universitet. Syftet med Resilient är att tillhandahålla ny forskningsbaserad kunskap, verktyg och praxis som antar ett systemperspektiv för säker och effektiv energiförsörjning i hållbara, fossilfria energisystem. I kompetenscentret ingår bland annat Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö, Uppsala universitet och Volvo Construction Equipment.

Ett annat exempel är Energy Evolution Center (EEC) som invigdes under år 2022 och utvecklas till en arena för innovativa lösningar som leder till verklig energiomställning, ökad konkurrenskraft hos

företag och en långsiktigt säkrad kompetensförsörjning. Dessa satsningar utgör en viktig del i det fortsatta arbetet och samarbetet mellan näringsliv, akademi och kommun.

Vidare pågår en satsning för att utveckla ett attraktivt och klimatsmart verksamhetsområde där ett särskilt hållbarhetserbjudande och inriktningsmål arbetats fram.

Eskilstuna kommun avser att dela de erfarenheter som dessa samarbeten genererar med andra Viable Cities kommuner, övriga kommuner och andra aktörer via relevanta nationella mötesplatser och samarbeten.

3.8. Klimatanpassning

Klimatanpassning är ett område som kräver samarbete inom kommunorganisationen. Kommunens funktioner för krisledning, samhällsplanering respektive klimatomställning behöver samverka med det gemensamma målet om ett samhälle som kan möta konsekvenserna av ett förändrat klimat.

Eskilstuna arbetar idag med klimatanpassning inom en rad olika områden i kommunorganisationen. En skyfallskartering har gjorts för kommunen vilken finns med i Eskilstunakartan. Dagvattenpolicy och -plan finns framtagen för Eskilstuna kommun. Dagvattenpolicyns mål för dagvattenhanteringen är att dagvattenhanteringen ska utformas så att skador på allmänna och enskilda intressen till följd av kraftiga regn och skyfall i ett förändrat klimat minimeras så långt det är rimligt. Klimatanpassningsperspektivet finns med i arbetet med översiktsplanen och detaljplaner, i nämndernas risk- och sårbarhetsanalyser samt i kommunens beredskapsarbete.

Frågor om hur värmeböljor ska hanteras har lyfts under sommaren 2022, hur hanteras extremvärme på exempelvis skolor, skolgårdar och äldreboenden.

Kommunen avser att:

- Stärka upp med ytterligare en kompetens som kommer att ansvara för samordningen av klimatanpassning, dagvatten och VA på kommunen
- Göra en översikt av det klimatanpassningsarbete som pågår i kommunen, var står kommunen idag och vad ska prioriteras framåt.

3.9. Klimatsmart mobilitet

I Eskilstuna kommuns klimatprogram läggs fokus på fem olika områden varav *Hållbart resande och transporter* är ett. Klimatberäkningar för Eskilstuna visar att transporter är det största enskilda utsläppsområdet och omfattar inrikes resor samt utrikes flyg och sjöfart. I Eskilstuna finns relativt goda förutsättningar för hållbara transporter. En majoritet av Eskilstunas befolkning bor inom fem kilometers radie från något stadscentrumen och det finns goda möjligheter att gå, cykla, åka buss och tåg eller ladda sitt elfordon. Eskilstuna Logistikpark skapar förutsättningar för företag att transportera varor hållbart. Inom den geografiska platsen har kommunkoncernen en särskild roll att

skapa förutsättningar för fossilfria resor vilket tydligt pekas ut i den kommunala översiktsplanen samt i trafik-, cykel- och kollektivtrafikplan. Men den viktigast förändringen ligger i att tänka om kring hur vi förflyttar oss och varor mellan oss, både lokalt och globalt.

Eskilstuna kommuns trafikplan tar ett helhetsgrepp på trafikfrågan i Eskilstuna kommun. Utgångspunkten är hur trafiken ska utformas för att skapa ett hållbart samhälle med god tillgänglighet och att människor känner sig trygga. Målet för trafikplanen är att bidra till ett mer attraktivt och hållbart Eskilstuna då planen omfattar alla transportslag. Inriktningen är att bilberoendet ska minska och att andelen gående, cyklister och kollektivtrafikresenärer ska öka.

Eskilstuna kommun har påbörjat sitt arbete med ett mer hållbart transportsystem genom att arbeta med flexibla parkeringstal med syfte att i planprocessen ge mer möjlighet och utrymme för hållbara transportslag i stället för bil. I kommunens egen verksamhet finns en omlastningscentral som samordnar leveranser till kommunala verksamheter. Ute i verksamheterna finns initiativ såsom låd/lastcyklar för att dels effektivisera transporter, dels för att minska klimatavtrycket. Ett kontinuerligt arbete pågår inom kommunkoncernen kring att ställa om fordonsflottan till att drivas med fossilfria drivmedel.

Kommunen avser att:

- Färdigställa uppdateringen av trafikplanen till en TROMP, Trafik Och Mobilitets Plan.
- Fortsätta investera i infrastruktur för hållbara resor
- Se över hur mätmetoder och uppföljningsmodeller kan utvecklas inom området för hållbara transporter och klimatsmart mobilitet

3.10. Rapportering och uppföljning

Kommunkoncernens klimatarbete ska rapporteras årligen till kommunstyrelsen. Koncernens utsläpp har kartlagts enligt standarden Green House Gas Protocol inom scope 1–3. Kartläggningen följs inte upp årligen utan utgör kunskapsunderlag för koncernens klimatarbete och visar fördelningen mellan olika utsläppskategorier och hur utsläppen fördelas mellan olika verksamheter. För att kunna koppla klimatpåverkan till vad som utförs, byggs, köps in eller transporteras så tas mer detaljerade indikatorer och nyckeltal fram inom varje fokusområde. Detta arbete pågår och kommer fortsätta utvecklas under 2023. Då varje nämnd och bolagsstyrelse tar fram sin egen plan för klimat så sker samtidigt en rapportering av initiativ och åtgärder som pågår och planeras. En första samlad rapport för koncernens klimatarbete tas fram under våren 2023.

Utsläpp av växthusgaser per invånare i kommunen följs upp i kommunens årsplan men uppgifterna (SMHI:s RUS-data) har en eftersläpning på ca 2 år. Den officiella statistiken är grunden för uppföljningen av Klimatprogram Eskilstuna. Resultat från andra verktyg, enkäter och annan information med vetenskaplig grund används för att ge en bra bild av hur arbetet fortskrider. Uppföljningen av Klimatprogram Eskilstuna kommer bland annat att utvecklas inom det tredje arbetspaketet i Viable Cities satsningen. En digital Sign-up ska testas för att göra det möjligt för olika aktörer i Eskilstuna att visa och konkretisera sina klimatåtaganden, men syftar även till att få en

snabbare återkoppling av hur utsläppen förändras. Det arbetet utgår från klimatverktyget Panorama(Climat OS) som nämnts under punkten 3.6.

4. Viable Cities åtaganden

Innovationsprogrammet Viable Cities genomförs i bred samverkan, för att bidra till att ställa om till klimatneutrala städer 2030 som en del i det svenska åtagandet att uppfylla mål i Agenda 2030 och Parisavtalet. I detta ingår att vara internationella föregångare i städers omställning.

Viable Cities arbetar med en bredd av aktörer på tvärs över vetenskapliga discipliner, branscher och samhällssektorer. Det kopplar samman excellenta forskningsmiljöer med stora och små företag inom en rad branscher samt offentliga verksamheter och civilsamhällesorganisationer.

Inom ramen för den roll som Viable Cities har som strategiskt innovationsprogram kommer programmet att verka för följande:

4.1. Bättre regler

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

4.2. Innovationer

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

4.3. Samordnad finansiering

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

4.4. Samspel med EUs mission klimatneutrala städer

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

5. Myndigheternas åtaganden

Myndigheterna ställer sig bakom det missionsdrivna arbetet som syftar till att ställa om till klimatneutrala städer 2030 och tillhandahåller en ram för samverkan genom det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

Myndigheterna har för avsikt att samarbeta kring följande utveckling under 2021 för att understödja kommunernas klimatomställning:

5.1. Samordning kring lärdomar och regelverk

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

5.2. Forskning, innovationer och utveckling

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

5.3. Samordnad finansiering

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

5.4. Arbete med Europeiska investeringsprogrammet för forskning och innovation

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

6. Strategiska utvecklingsprojekt 2023

Under 2023 kommer följande strategiska utvecklingsprojekt att bedrivas inom Viable Cities Transition Lab i samverkan med övriga kommuner, med syfte att vid den kommande revideringen av Klimatkontrakt 2030 kunna vidareutveckla innehållet i kontraktet.

6.1. Systemdemonstration

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

6.2. XXX

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

7. Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering

Viable Cities och kommunen är överens om att genomföra en årlig uppföljning av kommunens resultat inom ramen för Klimatkontrakt 2030. Viable Cities tar fram underlag för en årlig uppföljning på kommunal och nationell nivå.

7.1. Viktigaste uppdateringar för kommunen

- Under år 2022 har de två styrdokumenterna Klimatprogram Eskilstuna och Kommunkoncernens plan för klimat reviderats och färdigställts efter att fyrtiofem värdefulla remissvar inkommit från kommunala förvaltningar, företag, kommun, region, länsstyrelse, partier, föreningar och invånare i Eskilstuna.
- För att arbeta enligt den systematik Klimatprogrammet anger har Eskilstuna kommun genomfört en GHG kartläggning för att identifiera hur utsläppen ser ut inom respektive förvaltning och kommunägt bolag i kommunkoncernen. Vidare har varje förvaltning och bolag fått i uppdrag att arbeta fram sin egen plan för att minska den egna negativa klimatpåverkan och öka sin positiva klimatpåverkan utifrån de underlag som kommit ur GHG-kartläggningen.
- Etableringen av fem fokusområdesteam där relevant kompetens från förvaltningar och bolag ingår har initierats. Ett samordningsteam som samlar och prioriterar större åtgärder utifrån koncernperspektiv likaså.
- En politisk satsning på extra klimatmedel har inrättats för att kommunens förvaltningar ska få stöd att genomföra klimatåtgärder som bidrar till att minska kommunorganisationens negativa klimatpåverkan eller öka den positiva klimatpåverkan. Det kan tex vara förstudier, utredningar eller pilotprojekt.

- Organiseringen för att utveckla formen för de tre arbetspaketen inom ramen för Viable cities är i det närmaste etablerad. Flera initiativ pågår utifrån de fem fokusområden som finns angivna i Klimatprogram Eskilstuna. Som exempel:
  - Folkbildningsförbunden har påbörjat process för att samla folkbildare kring klimatfrågor och resonera kring hur de gemensamt kan stödja andra i klimatomställningen.
  - En arbetsgrupp kopplade till handeln med den cirkulära handelsplatsen Återbruksgallerian ReTuna i spetsen resonerar kring handelns behov av stöd och möjligheter att bidra till klimatomställningen.
  - Ett transportkluster bestående av lokala åkerier har bildats för att stödja och skapa gemensam röst för branschens klimatomställning på lokal nivå.

Sist men inte minst vill vi lyfta fram ytterligare en viktig förflyttning som gjorts under året: Att så många ambitiösa företag, organisationer och individer bidragit till, och ställt sig bakom, ett gemensamt lokalt klimatmål på så kort tid är oerhört stärkande och bådär gott för fortsatt arbete.

7.2. Mest angelägna erfarenheter att dela för kommunen

- Den kartläggning enligt GHG-protokollets alla tre scope som togs fram inom arbetet med kommunkoncernens plan för klimat har efterfrågats av många andra kommuner. Slutrapport finns att tillgå.
- I projekt Effektoptimering Eskilstuna för vi samman energiproducenter, energidistributörer och energianvändare för att gemensamt hitta lösningar på utmaningarna med effektbrist och överföringsbegränsning i vårt elnät. De tittar på vad som kan göras lokalt, här och nu. <https://www.eem.se/privat/elnat/kapacitetsfragan/projekt-effektoptimering-eskilstuna/>
- En framgångsrik modell för att jobba med energismartare företag - Energitrappan, har tagits fram i samarbete mellan EEC, Eskilstuna kommuns energi- och klimatrådgivning och Energikontoret Mälardalen <https://www.energyevolutioncenter.se/verksamheten/energitrappan/>.
- Inom kommunkoncernens energieffektiviseringsarbete ger det långsiktiga arbetet med Upprustning med energifokus, UPMEF, fortsatt goda resultat <https://www.energyevolutioncenter.se/godaexempel/andra-goda-exemplet/>. Pågående energirelaterade projekt i urval är översyn av kökens energianvändning, batterilager i ishallen och en innovativ energigemenskap vid ett nybyggnadsprojekt.
- Kommunens fordonsenhet har ombildats till en transportenhet. Genom ett helhetsgrepp på kring transporterna har till exempel många av kärnverksamheternas fordon i ytterområdena som tidigare haft svårt med tillgång till biogas, kunnat bytas ut till elbilar och samtidigt uppnå en ekonomisk besparing.
- Koncernen arbetar med kategorystyrda inköp där klimat har lyfts in som en viktig parameter i arbetet tillsammans med fler i jobb och ekonomiska effektiviseringar. Bland annat har arbetet med kategorin möbler och inredning skapat bättre förutsättningar för och fokus på ett ökat återbruk.

7.3. Viktigaste uppdateringar för Viable Cities

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

7.4. Viktigaste uppdateringar för myndigheterna

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat

8. Kontraktet

Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2022. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Klimatkontrakt 2030

Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2023. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Stockholm den 8 december 2022

Jimmy Jansson, kommunstyrelseordförande
Eskilstuna kommun

Robert Andrén, generaldirektör
Energimyndigheten

Olga Kordas, programchef
Viable Cities

Darja Isaksson, generaldirektör Vinnova

Robert Andrén, generaldirektör
Energimyndigheten

TBC, generaldirektör
Tillväxtverket

Roberto Maiorana, generaldirektör
Trafikverket

Bilaga 1 – länkar till dokument

Nedan finns länkar till de mest relevanta dokumenten i relation till Klimatkontrakt 2030 för [stad].

LÄNKAR TILL RELEVANTA DOKUMENT	
Klimatkontrakt Eskilstuna	Eskilstuna Vision 2030
Kommunkoncernens plan för klimat	Översiktsplan för Eskilstuna kommun
	Eskilstunas program för digital transformation